

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12P/102/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323202017
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2023:2323202017.2

Uznesenie

Okresný súd Galanta vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. D., M.. XX.XX.XXXX, Q. J. L., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov - maloletej matky: L. D., D.. D., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. U. XXXX/XX, S. L., A. Č. Q. B. XX, L. a otca: F. D. C. M., D. L. L. - L.: V. D., D.. D., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. S. L., A. Č.J. Q. B. XX, L. a otec: D. P., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. D. XXX/XX, M., o návrhu navrhovateľky (starej matky maloletého dieťaťa): V. D., D.. D., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. S. L., A. Č. Q. B. XX, L. na ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletému dieťaťu: P. D., M.. XX.XX.XXXX dočasne ustanovuje opatrovník v osobe V. D., D.. D., M.. XX.XX.XXXX, ktorý je povinný a oprávnený namiesto rodičov maloletého dieťaťa poskytovať maloletému dieťaťu osobnú starostlivosť, sústavne a dôsledne sa starať o výchovu maloletého dieťaťa, zastupovať ho, starať sa o zdravie maloletého dieťaťa, vrátane rozhodovania o určení zdravotného poistenia a lekárskeho zákroku, vyžadujúcich súhlas zákonných zástupcov v rámci celkového poskytovania zdravotnej, vzdelávacej a výchovnej starostlivosti o maloleté dieťa a vybavovania osobných dokladov maloletému dieťaťu a spravovať jeho majetok a to až do času ustanovenia poručníka maloletému dieťaťu.

II. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie do právoplatného skončenia konania vo veci samej o ustanovenie poručníka pre maloleté dieťa pod sp. zn. 12P/102/2023.

odôvodnenie:

1. Návrhom osobne podaným na tunajší súd dňa 07.04.2023 sa navrhovateľka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd ustanovil maloletému dieťaťu poručníka v osobe navrhovateľky (stará matka maloletého dieťaťa) a zároveň nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by ustanovil maloletému dieťaťu opatrovníka v osobe navrhovateľky.

2. Navrhovateľka vo svojom návrhu uviedla, že je matkou maloletej matky, ktorá dňa 11.04.2023 porodila dieťa, ktoré pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, otcovstvo k maloletému dieťaťu nebolo uznané ani určené, otec v rodnom liste nie je uvedený. Nakoľko matka maloletého dieťaťa je sama maloletým dieťaťom, dokonca jej vek 14 rokov nedovoľuje podať si návrh na priznanie rodičovských práv a povinností a ona osobne sa stará nielen o maloletú matku, ale zabezpečuje starostlivosť aj o maloleté dieťa, s ktorou jej pomáha aj jej sestra a jej druh, s ktorými obývajú spoločnú domácnosť. Navrhovateľka je bezúhonná, má plnú spôsobilosť na právne úkony a je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletú matku a pomáhať jej s výchovou maloletého dieťaťa. Je schopná funkciu poručníka vykonávať zodpovedne a v záujme maloletého dieťaťa. Maloletá matka s jej ustanovením za poručníka súhlasí. Navrhovateľka býva v dvojizbovom rodinnom dome v radovej zástavbe, ktorý je vo vlastníctve dcéry jej sestry. V spoločnej domácnosti žije spolu so svojou maloletou dcérou, jej maloletým dieťaťom, navrhovateľkinou sestrou a jej druhom. Navrhovateľka je nezamestnaná, avšak privyrába si brigádne, pričom mesačne si dokáže zarobiť 500,- až 600,- Eur, poberá invalidný dôchodok vo výške

246,- Eur a prídavok na dve maloleté deti vo výške 120,- Eur mesačne. Vzhľadom na to, že je potrebné okamžite zabezpečiť výchovné prostredie pre maloleté dieťa, bude v prospech maloletého dieťaťa, aby bola navrhovateľka ustanovená za opatrovníka.

3. Súd sa oboznámil s návrhom navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, s lustráciami v registri obyvateľov a v sociálnej poisťovni, ako aj so správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov na strane maloletého dieťaťa a navrhovateľky zo dňa 21.06.2023 a zistil nasledujúci skutkový a právny stav:

4. Maloleté dieťa pochádza z nemanželského vzťahu rodičov, otec nie je v rodnom liste uvedený. Matka maloletého dieťaťa je maloletou matkou.

5. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21.06.2023 vyplýva, že kolízny opatrovník vykonal šetrenie v domácnosti navrhovateľky na adrese Q. B. XX, L., kde maloletá matka býva v spoločnej domácnosti so svojím maloletým dieťaťom, so svojou matkou, sestrou matky a jej partnerom. Rodina na uvedenej adrese obýva dvojizbový rodinný dom s kuchyňou a príslušenstvom v radovej zástavbe vo výlučnom vlastníctve dcéry navrhovateľkinej sestry. V domácnosti je od prvého preverovania pomerov plne zabezpečené všetko potrebné vybavenie pre maloleté dieťa, a to oblečenie, hygienické a kozmetické prípravky, plienky v dostatočnom množstve, postieľka, kočík a detská vanička. Hygiena domáceho prostredia je na veľmi dobrej úrovni. V domácnosti je zavedená voda, elektrina aj plyn, kúrenie v domácnosti je ústredné. Maloletej matke pomáha so zabezpečovaním starostlivosti o maloleté dieťa najmä jej matka, ale pomáha aj sestra matky, keďže sa nachádzajú v spoločnej domácnosti. Maloletá matka navštevuje 8. ročník základnej školy v C., kde má nastavený individuálny vzdelávací plán, t.j. vyučovania sa zúčastňuje len v piatky na 2 hodiny. Keďže maloleté dieťa je plne kojené, zvykne mu odsať mlieko a v čase plnenia školských povinností zabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa matka maloletej matky spoločne so svojou sestrou. Matka maloletej matky je nezamestnaná, privyrába si brigádne, pričom mesačne zarobí 500,- až 600,- Eur, poberá invalidný dôchodok vo výške 246,- Eur mesačne a prídavok na dve maloleté deti vo výške 120,- Eur mesačne. Všetci členovia domácnosti hospodária spoločne. Maloleté dieťa je dispenzarizované v pediatrickej ambulancii L. U. F. L., nateraz napreduje vo vývine. Maloleté dieťa sa v čase šetrenia práve zobudilo, bolo čisto oblečené, pôsobilo spokojným dojmom.

6. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

9. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,
- e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia,

- f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 326 ods. 2 CSP, k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

14. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

15. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

16. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

18. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

20. Podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 57 ods. 4 ZR, do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

22. Podľa § 60 ods. 1 ZR, okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 61 ods. 1 a 2 ZR, opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

24. V danej veci sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku (CMP), pri ktorom sa aplikuje všeobecná subsidiarita Civilného

sporového poriadku (CSP) spočívajúca v koncepcii, že CSP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu. Teda tam, kde takéto odlišnosti CMP neustanovuje, uplatní sa CSP ako generálny procesný kódex. Aj z nadpisu tretej časti CMP Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu, je zrejmé, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení pre mimosporové konania s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikoval príslušné ustanovenia § 324 a nasl. CSP a § 360 a nasl. CMP.

25. Jedným z procesných inštitútov, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam je neodkladné opatrenie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť však osvedčený. Už v návrhu na jeho vydanie musí byť zrejmé trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musia byť opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov a skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Aj pri splnení formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia.

26. Účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti a dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana a súčasne, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby výchovného operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu.

27. Vyššie citované ustanovenia upravujú osobitný zákonný dôvod na ustanovenie opatrovníka podľa § 60 charakterizovaný najmä svojou dočasnosťou. Zmyslom tohto ustanovenia je preklenúť medziobdobie dovtedy, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník alebo dovtedy, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, t.j. medziobdobie, v ktorom maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu, nakoľko v tomto období môže dôjsť k vzniku situácií alebo potrieb, keď je nevyhnutné bezprostredne chrániť záujmy dieťaťa vykonaním neodkladných úkonov, ktoré bude robiť ustanovený opatrovník. Ustanovený opatrovník je povinný funkciu opatrovníka vykonávať v záujme maloletého dieťaťa a jeho práva a právom chránené záujmy chrániť. Funkcia opatrovníka zanikne buď právoplatným ustanovením poručníka maloletému dieťaťu alebo okamihom, kedy sa ustanovený poručník ujme svojej funkcie.

28. V danej veci má súd za to, že nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia je dôvodné. Za účelom preklenutia medziobdobia, kým nie je dieťaťu ustanovený zákonný zástupca, súd maloletému dieťaťu v zmysle § 57 ods. 4 Zákona o rodine s poukazom na § 60 a 61 Zákona o rodine ustanovil opatrovníka. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie do právoplatného skončenia konania o ustanovenie poručníka pre maloleté dieťa. Na základe vyššie uvedených skutočností tak ustanovenie poručníka bude predmetom konania vo veci samej. Keďže matka maloletého dieťaťa je maloletou matkou a otec dieťaťa nie je v rodnom liste uvedený, maloleté dieťa tak nemá žiadneho zákonného zástupcu a o ustanovení poručníka ešte nebolo rozhodnuté, súd v zmysle § 57 ods. 4 v spojení s § 60 a 61 Zákona o rodine ustanovil maloletému dieťaťu opatrovníka v osobe navrhovateľky, ktorá bude povinná a oprávnená namiesto rodičov maloletého dieťaťa poskytovať maloletému dieťaťu osobnú starostlivosť, sústavne a dôsledne sa starať o výchovu maloletého dieťaťa, zastupovať ho, starať sa o zdravie maloletého dieťaťa, vrátane rozhodovania o určení zdravotného poistenia a lekárskeho zákroku, vyžadujúcich súhlas zákonných zástupcov v rámci celkového poskytovania zdravotnej, vzdelávacej a výchovnej starostlivosti o maloleté dieťa a vybavovania osobných dokladov maloletému dieťaťu a spravovať jeho majetok a to až do času ustanovenia poručníka maloletému dieťaťu.

29. Súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 357 písm. d) CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 231/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.